

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

ROYAL NETHERLANDS
EMBASSY

Brig.Gen. J. Linzel

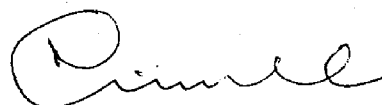
C O N F I D E N T I E E L

No. LML/319/83

Jakarta, 12 september 1983

Ondw: aanbieding Incidenteel Rapport
nr. 4/83

Hierbij moge ik Uwer Excellentie mijn Incidenteel Rapport
nr. IR/4/83 aanbieden met als onderwerp "Bij de 38ste
verjaardag van de Republiek Indonesië".

J. Linzel
Brigade-Generaal der Inf.
Landmacht-, tvs Marine-,
tvs Luchtmachtattaché

Aan: Z.E. de Minister van Defensie
d.t.v. Chef Defensie Staf 3 x
Z.E. de Chef Landmacht Staf 1 x
Z.E. de Chef Marine Staf 1 x
Z.E. de Chef Luchtmacht Staf 1 x
i.a.a. Z.E. de Minister van
Buitenlandse Zaken 1 x

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

ROYAL NETHERLANDS
EMBASSY

No. 16512/2809

Jakarta, 16 september 1983

Onderwerp: aanbieding rapport
militair attaché

./.

Ik heb de eer U hiernevens ter kennisneming aan te bieden afschrift van een rapport IR/4/83 Confidentieel, hetwelk de aan deze post verbonden militair attaché uitbracht aan de Minister van Defensie d.t.v. de Chef Defensie Staf en de Staf Chefs van de drie Nederlandse krijgsmachtdelen.

Het gestelde onder punt 4, Oost Timor, en punt 5, misdadbestridding, moet ik geheel voor rekening van Generaal Linzel laten. In het gerapporteerde terzake en met name voor wat betreft de misdadbestridding, gaat de steller mijns inziens voorbij aan de negatieve aspecten van beide vraagstukken, zoals die onder andere in mijn rapportage tot uitdrukking komen.

De Ambassadeur

L.H.J.B. van Gorkom

Aan: de Minister van
Buitenlandse Zaken
te
's-Gravenhage

INCIDENTEEL RAPPORT NR. 4/83

ONDERWERP : BIJ DE 38STE VERJAARDAG VAN DE REPUBLIEK
INDONESIE

Inhoudsopgave

	<u>Blz.</u>
1. Samenvatting	1
2. De Republiek	1
3. De nieuwe bevelhebber: een "geen nonsense generaal"	3
4. Oost-Timor	5
5. Misdaad en corruptie bestrijding	6
6. Reorganisatie van de defensie top	7
7. Overname van overtollig KL materieel	8
8. De mijnenjagers	9
9. (Militaire) Rehabilitatiesamenwerking	9

ONDERWERP : BIJ DE 38STE VERJAARDAG VAN DE REPUBLIEK INDONESIA

1. Samenvatting

- a. Op 17 augustus jl. vierde Indonesië haar 38 jarig bestaan ter gelegenheid waarvan President Soeharto op de daaraan voorafgaande dag aan het parlement in een twee uur durende rede uiteenzette hoe de republiek er bij stond, de weg die zij had afgelegd en waarheen de reis nu leidde.
De president waarschuwde zijn landgenoten dat de komende jaren nog moeilijke jaren zullen zijn en ging vervolgens diep in op de taken die het nieuwe kabinet zich had gesteld om met succes de weg naar een Indonesische welvaartstaat voort te zetten.
- b. Daarnaast zal in het kort worden ingegaan op enkele andere onderwerpen waaronder de nieuwe bevelhebber der strijdkrachten Generaal L.B. (Benny) Moerdani, Oost-Timor, misdaad- en corruptiebestrijding, de reorganisatie in de defensie top, de overname van overtollig KL-materieel, en de samenwerking op het gebied van de (militaire) revalidatie tussen de Nederlandse en de Indonesische militair geneeskundige diensten.

2. De Republiek

Op 17 augustus jl. vierde Indonesië zijn 38ste onafhankelijkheidsdag en zoals gebruikelijk sprak President Soeharto de dag daarvoor, op 16 augustus, zijn parlement toe. Alhoewel de afgelegde weg moeilijk was geweest - bergen waren beklommen, dalen doortrokken, vele rivieren overgestoken, wonden waren toegebracht - is Indonesië sterker geworden, werd veel ervaring opgedaan en is de republiek meer en meer volwassen geworden.

De regering kijkt niet alleen naar het komende vierde 5-jaren plan (1984/'89), maar verder, naar een consolidatie in het vijfde 5-jaren plan (1989/'94) en naar het eind van de 20ste eeuw waar met het zesde 5-jaren plan (1994/'99) het Indonesische ideaal zou moeten worden bereikt, te weten: een op Pancasila gebaseerde welvaartstaat.

De president wees opnieuw op het belang en op de waarde van één filosofie voor alle Indonesiërs, onverschillig hun geloof, landaard of klasse, waarmee de harmonie wordt gediend die nodig is voor een ongestoorde opbouw en ontwikkeling van het land en die, zoals reeds in eerdere rapportages werd vermeld, vijf principiële zaken voorop stelt, te weten: geloof in God, menselijkheid, vaderlandsliefde, democratie en sociale rechtvaardigheid.

-2-

Vervolgens ging de president diep in op de vijf taken die het nieuwe kabinet zich voor de eerst volgende vijf jaren had gesteld en die in mijn incidenteel rapport IR/2/83 van 8 april 1983 reeds werden genoemd, te weten:

- harder werken aan de ontwikkeling
- harder werken aan het goed functioneren van het staatsapparaat
- harder werken aan de verspreiding en de popularisering van de staatsfilosofie Pancasila
- harder werken aan een onafhankelijke en actieve buitenlandse politiek
- meer garanties voor directe, vrije, algemene en geheime verkiezingen in 1987

Harder werken aan de ontwikkeling betekent onder meer het versterken van wat de Indonesiërs noemen "national resilience" en wat wij zouden kunnen aanduiden als nationale weerbaarheid. Deze zogenaamde "national resilience" wordt niet alleen gediend door een goede defensie maar wordt ook geschraagd door sterke ideologische, politieke, economische, sociale en kulturele peilers.

In dit verband vroeg de president onder meer aandacht voor spanningen tussen Oost en West, de verhoudingen tussen Noord en Zuid, de aflossing van de oude door een nieuwe generatie, het bevolkingsvraagstuk en het daarmee nauw verbandhoudende probleem van werk voor iedereen. Op het gebied van de economie herinnerde de president het parlement aan de devaluatie van de rupiah enkele maanden geleden en aan de herfasering van een aantal grote ontwikkelingsprojecten. Nieuwe wetten zullen worden ingediend voor een beter belastingstelsel en het volk wordt aangemoedigd deel te nemen aan een nationale spaarcampagne waardoor fondsen ter beschikking kunnen komen voor de nationale ontwikkeling. Bijzondere aandacht zal voorts worden gegeven aan de bevordering van de export en het toerisme, aan de verdere ontwikkeling van de landbouw, industrie, mijnbouw en de energievoorziening, betere verbindingen en behuizing. Ook de transmigratie en de gezinsplanning krijgt grote aandacht van de regering.

Harder werken aan het goed functioneren van het staatsapparaat betekent de bevordering van een "schoon" bestuur en de bestrijding van corruptie. Vooral de maatregelen die gericht zijn tegen de corruptie kregen veel bijval van de parlementsleden hetgeen de president heel duidelijk niet ontging. Het toezicht hierop is door de president in het bijzonder gegeven aan zijn vice-president, de gepensioneerde generaal Umar Wirahadikusuma.

Reeds eerder werd melding gemaakt van de betekenis voor Indonesië van de Indonesische staatsfilosofie Pancasila. Met kracht ontkende de president dat één filosofie voor

-3-

het gehele Indonesische volk zou leiden toe een éénpartij-systeem en even krachtig bestreed hij de mening die door sommige godsdienstbeijverers was verkondigd dat de Pancasila de plaats zou innemen van religie. Met nadruk betoogde hij dat er in het geheel geen tegenstellingen bestaan tussen religie en de Indonesische staatsfilosofie. Tenslotte zeide de president dat cursussen en scholingen ter bevordering van de kennis van de Pancasila zullen worden geïntensiveerd.

Na nog de nodige aandacht te hebben gevraagd voor de Indonesische buitenlandse politiek en de algemene verkiezingen in 1987 vroeg de president de medewerking van een ieder voor het streven naar de reeds eerder in het vooruitzicht gestelde Pancasila welvaartstaat.

3. De nieuwe bevelhebber: een "geen nonsense generaal"

In het kader van de verjongering bij de strijdkrachten nam op 31 maart jl. Generaal L.B. (Benny) Moerdani de functie van Bevelhebber van de Krijgsmacht over van Generaal Jusuf. Generaal Benny, zoals hij over het algemeen wordt genoemd, werd op 2 oktober 1932 in Midden Java geboren uit het huwelijk van een Javaanse vader en een moeder met gemengd Nederlands bloed. Zijn benoeming was geen verrassing want hij is een "anak mas" (protegé) van President Soeharto in wiens staf hij diende toen Generaal Majoor Soeharto ten tijde van de staatsgreep op 30 september 1965 commandant van de strategische reserve van het leger (KOSTRAD) was en in feite het land redde van een communistische dictatuur. Generaal Benny heeft reeds een interessante carrière achter de rug. Op dertienjarige leeftijd kreeg hij op school al een paramilitaire opleiding die werd voltooid toe hij in 1950 een officiersopleiding in Bandoeng volgde. Spoedig daarna trad hij toe tot het nieuwe elite korps van het leger, de rode baretten (parachutisten), en nam hij deel aan operaties tegen de Daroel Islam, de PRRI en Permesta.

In 1960 volgde hij in Amerika een speciale commando opleiding. In de krijg die ontstond rond Nieuw Guinea speelde hij een heldenrol als commandant van de operatie "Naga" toen hij in de buurt van Merauke met ruim 200 parachutisten werd gearachuteerd. Toch wel met enige trots liet hij me eens het lidteken zien van een kogel die een Nederlandse militair op hem afvuurde.

Generaal Soeharto, die zoals bekend de operaties tegen Nieuw Guinea leidde, nam hem, zoals hierboven reeds vermeld, daarna op in zijn nieuwe KOSTRAD staf in Jakarta.

Daarna volgde een diplomatieke periode toen de inmiddels tot president verkozen Soeharto hem naar Kuala Lumpur zond teneinde de betrekkingen met Maleisië te herstellen.

In 1971 benoemde President Soeharto hem als Consul Generaal te Seoul. In 1974 zou Generaal Benny als ambassadeur naar Nederland zijn vertrokken als opvolger van Generaal Alamsjah,

-4-

die een minder geslaagde anti- RMS rol had gespeeld, ware er geen zogenaamde MALARI rellen in Jakarta ontstaan. Deze oorspronkelijk anti-Japanse uitbarstingen die evenwel de stabiliteit in gevaar brachten waren de aanleiding om Generaal Benny een inlichtingen carrière te bezorgen die van 1974 tot 1983 zou duren en waarbij hij de functies van hoofd inlichtingendienst van de KOPKAMTIB, assistent inlichtingen op het ministerie van defensie, hoofd van de strategische inlichtingendienst en plaats vervangend hoofd van het Coördinerend Inlichtingen Orgaan van de regering (BAKIN) zou gaan vervullen en combineren. In deze negen jaar verschenen zelden foto's van hem alhoewel iedereen Generaal Benny van naam kende. Van een goede inlichtingendienst officier wordt nooit een foto genomen, zo zeide hij eens. Tegen journalisten zeide hij wel "en indien jullie een foto van mij plaatsen breidel ik je krant".

Uit deze periode is ook bekend de hoofdrol die hij speelde bij de geslaagde overmeestering van vijf Indonesische fanatieke Islamitische terroristen op het vliegveld in Bangkok die enkele jaren geleden de Garuda DC-9 Woyla gijzelden. Bij deze bliksemsnelle commando actie werden de vijf terroristen gedood. Recentelijk wordt gezegd dat Generaal Benny de man achter de niet-conventionele methode van misdadbestrijding is tengevolge waarvan honderden criminelen het leven lieten. Ook is hij de man die enige tijd geleden enkele honderden Oost-Timorese guerilla's waarschuwde dat het nu afgelopen moest zijn met hun verstoringen van de veiligheid en rust of anders zou hij serieuze tegenmaatregelen nemen. De glimlachpolitiek was immers hevig verstoord door de laffe moord op zeventien militairen die feestelijkheden voor de onafhankelijkheidsdag aan het voorbereiden waren in een Oost-Timorees dorp.

Generaal Benny, een "geen nonsense" generaal, door katholieke zusters opgevoed die op het voorblad van zijn bijbel "voor Benny" schreven en waarin zijn favoriete bijbeltekst in het Nieuwe Testament Matheus 7:3 is onderstreept:

"Wat ziet gij de splinter in het oog van Uw broeder, maar de balk in Uw eigen oog niet."

Een eigenzinnig mens die, toen de president hem in het paleis de eed afnam als bevelhebber, zijn linkerhand op die oude "voor Benny" bijbel legde en de vijf vingers van zijn rechterhand omhoog stak, waarmee hij wilde laten zien dat zijn eed enerzijds op de bijbel en anderzijds op de staatsfilosofie Pancasila (vijf zuilen) werd afgelegd.

Generaal Benny is gehuwd met een Menadonese ex-stewardess, die hem echter weinig ziet aangezien hij lange uren maakt en vaak de nachten op zijn bureau doorbrengt. Zijn enig kind, een dochter, is zijn oogappel.

Generaal Benny heeft gevoel voor humor, soms wrange humor, en hij is sportief. Hij golft, hij tennist en hij zwemt. Op

-5-

de Jakarta Golf Club, waar de president driemaal per week 's middags speelt, kan men altijd zien wanneer er spannende tijden zijn want dan speelt Benny met de president en ziet men hen al lopende in druk gesprek.

Alhoewel het nog geen half jaar geleden is dat hij het bevelhebberschap van Generaal Jusuf overnam zijn er toch al wel verschillen te constateren. Generaal Jusuf was in de vijf jaar dat hij bevelhebber was 411 dagen op inspectie en legde daarbij 583.000 kilometer met zijn speciaal ingerichte Hercules af waarbij hij zich door veel stafofficieren en de chefs van staven alsmede de echtgenoten liet vergezellen. Dit verslond geld en ging ten koste van het leiding geven aan het ministerie en de staven. Generaal Benny inspecteert ook, doch meer selectief en gericht, met een kleinere staf, hoogstens 10, en zonder dames. Met de komst van Generaal Benny is ook de tweeledige functie van de krijgsmacht meer gegarandeerd. Reeds meerdere malen heeft hij zich duidelijk uitgesproken voor de historische rol die aan de krijgsmacht werd toebedeeld.

Zoals ik reeds zeide, een "geen nonsense" generaal waarvan doortastendheid is te verwachten. Zijn karakter staat op zijn gezicht te lezen waarvoor moge worden verwezen naar de bijlage.

4. Oost-Timor

Volgens mijn Indonesische vrienden krijgt Oost-Timor de meeste aandacht van de Australiërs en de Hollanders. Een aandacht die meestal niet erg wordt gewaardeerd. Er bestaat ook een zekere overeenkomst tussen de oorzaken hiervoor. Wakkerde destijds in Nederland de aldaar gevestigde Molukkers de tegen Indonesië gerichte kritiek aan met verhalen over guerillastrijd en onderdrukking in de Molukken, in Australië zijn het de gevluchte Oost-Timorezen die met fantasierijke verhalen komen over grote gebieden op Oost-Timor die zijn bezet door Fretilin, veldslagen die worden geleverd met de TNI, de verdelging van 100 à 200 duizend Oost-Timorezen door de Indonesiërs, onderdrukking en folterpartijen.

Is de Nederlander er nu langzamerhand van overtuigd dat de RMS in de Molukken dood is, de Australiër zal nog aan het verstand moeten worden gebracht dat de Fretilin op enkele laatste stuiptrekkingen na hetzelfde lot is beschoren. Veel kan hiertoe worden bijgedragen door een Australische parlementaire delegatie die de vorige maand een uitgebreid bezoek aan Oost-Timor bracht, nadat zij eerst in Jakarta door de president, het Indonesische parlement en diverse militaire en civiele autoriteiten waren ontvangen. De Australische delegatie heeft de routes en de plaatsen op Oost-Timor die zij wensten te bezoeken zelf mogen uit-

-6-

kiezen. Zij hebben zich overtuigd van een effectief bestuur door de Indonesiërs en van de veiligheid. Zij hebben geen schot gehoord. Ergens langs een weg werden zij eens opgewacht door een kleine groep schamel geklede en met oude geweren bewapende Oost-Timorezen die zeiden de Fretilin te vertegenwoordigen en die overigens door de Indonesiërs met rust gelaten werden. Er is in Oost-Timor door de Indonesiërs veel aan ontwikkeling gedaan. Terwijl er in de Portugese tijd slechts enkele scholen waren zijn er nu bijna 400 gouvernementen en particuliere lagere scholen bijgekomen die aan meer dan 90.000 leerlingen onderwijs geven. De middelbare scholen geven gelegenheid tot studeren aan 6000 scholieren. In praktisch alle van de ruim 1700 dorpen zijn lagere scholen gevestigd en in de 13 kabupatens bevinden zich nu 23 middelbare scholen. Onder het Portugese gezag genoten slechts tien Oost-Timorezen een universitaire opleiding, nu volgen meer dan 200 Oost-Timorezen de colleges aan Indonesische hogescholen. Indonesië paste de politiek van de glimlach toe en liet enkele honderden "onaangepasten" in de bergen met rust, erop vertrouwend dat zij spoedig tot het normale leven zouden terugkeren. Het was daarom ook bijzonder ongelukkig dat na het Australische parlementaire bezoek het in het voorgaande punt genoemde incident plaats vond waarbij 17 Indonesische militairen werden vermoord. Te hopen is dat het restant kwaadwilligen gehoor zullen geven aan waarschuwing van de nieuwe bevelhebber der Indonesische strijdkrachten om zich over te geven en deel te nemen aan de opbouw van het land.

5. De misdaad en corruptie bestrijding

Reeds in eerdere rapportages werd gemeld dat misdadigheid in Indonesië onrustbarende afmetingen begon aan te nemen. Moord en doodslag, berovingen en verkrachtingen, intimidatie en afpersing waren aan de orde van de dag. De politie kon haar taak niet meer aan, temeer daar de bevolking te bevreesd was voor de wraak van de wilde bendes om de misdaad aan de kaak te stellen door tegen het te getuigen. Zoals eerder gemeld werden helaas zeer krachtige maatregelen toegepast. In de strijd tegen de misdaad hadden tot een maand geleden ongeveer 500 misdadigers het leven gelaten waarvan de meeste op het overbevolkte eiland Java. Autoriteiten zoals de voorzitter van het parlement, de voorzitter van de regeringspartij Golkar, de Procureur-Generaal, de plaats vervangende voorzitter van de Hoge Advies Raad en de Minister van Justitie waren van mening dat de onconventionele maatregelen gerechtvaardigd waren, waarbij zij de veiligheid van 150 miljoen Indonesiërs stelden tegenover enkele honderden criminelen. Wel werd de hoop uitgesproken dat deze shock-therapy van tijdelijke aard zou zijn. Alhoewel het niet is uitgesloten - en dit is bijzonder moeilijk controleerbaar door het niet meer publiceren door de kranten over de krasse

-7-

maatregelen - dat hier en daar nog criminele elementen worden neergeschoten, zijn er toch aanwijzingen dat deze vorm van misdaadbestrijding een aflopende zaak is. Het behoeft overigens geen betoog dat het de veiligheid in het land heeft bevorderd.

Meer in de publiciteit staat thans de bestrijding van de corruptie. Reeds in punt twee hierboven werd gemeld wat de president, onder grote instemming van het parlement, hierover zeide op 16 augustus jl. Waar in het verleden vooral het hoofd van KOPKAMTIB, Admiraal Sudomo, vele anti-corruptie acties uitvoerde wordt zijn werk nu overgenomen door onder meer de Procureur-Generaal, terwijl het bovendien de bijzondere aandacht zal krijgen van de vice-president. Overigens bleef Admiraal Sudomo als de nieuwe minister van werkgelegenheid op het gebied van de corruptiebestrijding ook niet stil zitten want er vond onlangs een grote schoonmaak plaats op zijn ministerie waar een aantal hoge ambtenaren ontslag kregen.

In dit verband maak ik melding van een nieuwe secretaris-generaal voor Sudomo, te weten de ex-ambassadeur van Indonesië in Den Haag, Lt. Generaal Sutopo Yuwono.

6. Reorganisatie van de defensie top

Alhoewel nog weinig officieels hierover bekend is en nog minder is gerealiseerd mag worden verwacht dat binnenkort een nieuwe organisatie van kracht wordt op het ministerie van defensie en het hoofdkwartier van de bevelhebber der strijdkrachten. Er aan herinnerd moge worden dat tot voor kort er een minister van defensie tevens bevelhebber was die werd bijgestaan door een plaatsvervangend bevelhebber waar onder ander meer een Chef Staf operatiën, een Chef Staf administratie en een Chef Staf Karyawan (dwi -functie) ressorteerden. Zoals eerder gerapporteerd werd op 31 maart jl. de taak van minister tevens bevelhebber gesplitst en kwam er een afzonderlijke bevelhebber (Generaal L.B. Moerdani).

In grote lijnen zal de minister op het ministerie nu worden bijgestaan door een secretaris-generaal, een inspecteur-generaal en drie directeuren-generaals respectievelijk voor personeel etc., materieel etc., en plannen.

De bevelhebber zal op zijn hoofdkwartier mogelijk worden bijgestaan door een plaatsvervangend bevelhebber, door een soort chef generale staf waaronder komen te ressorteren assistenten voor onder meer het personeel, operatiën, inlichtingen en logistiek, een chef staf voor sociaal-politieke zaken en een strategische inlichtingendienst (BIS = Badan Inteligen Strategie).

Voorts blijft de bevelhebber voorlopig ook hoofd van de

-8-

KOPKAMTIB.

Onder de bevelhebber ressorteren onder meer de Chefs van Staven, van Landmacht, de Marine en de Luchtmacht alsmede het Hoofd van de Politie.

7. Overname door het leger van overtollig KL materieel

Er aan herinnerd moge worden dat een aantal jaren geleden deze aangelegenheid als vriendschappelijke hulp door President Soeharto werd aangekaart bij Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden ter gelegenheid van diens bezoek aan de president.

Enkele Indonesische generaals (Yogi Supardi en Soemantri) brachten daarna een bezoek aan Nederland en besprekingen vonden plaats op het ministerie van defensie, gevolgd door een briefwisseling tussen de staatssecretaris materieel en de Indonesische plaatsvervangend bevelhebber.

Door zowel de president als de toenmalige minister van defensie was duidelijk naar voren gebracht dat Indonesië een maximale inspanning leverde voor de opbouw van het land en voor de verbetering van het lot van de bevolking en dat dientengevolge maar geringe fondsen ter beschikking konden worden gesteld voor defensie. Bovendien ontbrak het bij de strijdkrachten aan de nodige vaardigheden voor de omgang met modern en nieuw materieel. Aangezien een krijgsmacht zonder materieel wordt gedemoraliseerd met alle gevolgen vandien had de legerleiding gekozen voor de overname van overtollig materieel van andere landen waarmee in ieder geval kon worden geoefend en waarmee logistieke en technische vaardigheden konden worden opgevoerd. In Nederland stond men hier in principe sympathiek tegenover.

Het resultaat was de overname van 330 AMX-PRI's, een aantal jeeps, DAF vrachtauto's, aanhangwagens en ander materieel waarvoor minimale prix d'amis werden berekend. Vervolgens werden 5 pra's (105 mm how mech) overgenomen die nu worden gevolgd door nog eens 50 pra's die door de RDM zijn gereviseerd. Momenteel zijn 5 AMX tanks met 105 mm kanon die eveneens door de RDM werden opgeknapt onderweg. Onderhandelingen zijn gevoerd over nog eens 95 AMX tanks waarvoor een "letter of intent" wordt gereedgemaakt. Met betrekking tot de overname van munitie ten bedrage van bijna 5 miljoen gulden en een grote hoeveelheid voorschriften etc. ten behoeve van het overgenomen materieel ten bedrage van 14.000 gulden worden hier te lande besprekingen gevoerd.

Tenslotte toonde de bevelhebber der strijdkrachten, Generaal Benny Moerdani, ter gelegenheid van een beleefdheidsbezoek dat de ambassadeur en ondergetekende aan hem brachten belangstelling voor de te zijner tijd ter beschikking komende YP-408.

-9-

8. De mijnenjagers

Nog steeds is geen beslissing genomen ten aanzien van de aanschaf van mijnenjagers door de Indonesische marine. De aanschaf zou nog altijd een hoge prioriteit hebben en de fondsen zouden aanwezig zijn. Dat een beslissing uit blijft is mogelijk te wijten aan de in dit rapport vermelde reorganisatie in de defensie top. Een rol kan ook spelen een mogelijke vervanging van de marine top waaromtrent hevig wordt gespeculeerd. Het betreft hier zowel de Chef Marine Staf Vice Admiraal Romly als zijn plaatsvervanger Vice Admiraal T. Asikin Natanegara. Beide admirala's zouden een weinig glorieuze rol hebben gespeeld bij het spel rondom de mijnenjagers.

9. (Militaire) Rehabilitatiesamenwerking

Er aan herinnerd moge worden dat in januari 1981 door de toenmalige staatssecretaris van defensie dr. W.F. van Eekelen en de Indonesische plaatsvervangend bevelhebber Admiraal Sudomo een Memorandum of Understanding werd getekend voor de samenwerking tussen Nederland en Indonesië op het gebied van (militaire) rehabilitatie. Gedacht werd aan een samenwerking over een periode van tien jaar te verdelen in termijnen van twee jaar.

Aan het eind van elke twee jaar zou worden herzien door de beide geneeskundigediensten wat de resultaten waren van de achterliggende twee jaar en zou worden overlegd wat te doen in de voorliggende twee jaar.

Nu, in september 1983, liggen twee jaar samenwerking achter ons en wordt bezien wat er mogelijk is in de komende twee jaar.

Een team van de Militair Geneeskundige Dienst onder leiding van Kol. mr. dr. Blankhart en Kol. arts Hermse alsmede een 5-tal medewerkers is van 1 - 17 september in Indonesië teneinde samen met de Indonesische Militair Geneeskundige Dienst de samenwerking te evalueren.

Wellicht ten overvloede kan hier worden vermeld dat in de afgelopen twee jaar vier teams van zes Indonesische rehabilitatiekrachten opleidingen volgden in Nederland terwijl een kapitein arts gedurende vier jaar in Rotterdam een specialisatie ondergaat voor revalidatie arts.

Het Nederlandse team bezocht van 1 - 17 september ziekenhuizen en rehabilitatie centra in Jakarta, Bandoeng, Solo, Malang, Magelang, Soerabaya en Ujung Pandang. Aangezien de evaluatie aan de gang is kan op dit moment nog niets over de resultaten worden vermeld.

Wel vermeldingswaardig is een bijzonder mooi initiatief van de Bond van Nederlandse Oorlogs- en Dienstslichtoffers (BNMO) die hun voorzitter, de heer Kingma, zelf een oorlogsslachtoffer uit de Indonesië confrontatie periode, met bondsdirecteur Van Bouwdijk Bastiaanse naar Indonesië afvaardigde tegelijkertijd met het MGD team, teneinde te bezien hoe de

BNMO kan helpen bij de militaire revalidatie van Indonesische oorlogsslachtoffers

Op 3 september jl. werd de heer Kingma ontvangen door het voltallig bestuur van het Legioen Veteraan van de Republiek Indonesië onder voorzitterschap van Lt. Generaal Tahir, minister van toerisme, post en telecommunicatie. De heer Kingma overhandigde bij die gelegenheid aan Generaal Tahir een "declaration of intent" waarbij financiële en materiele steun aan de Indonesische oorlogs invaliden werd toegezegd. De heer Kingma zag zijn delegatie als een verkennend orgaan dat samen met de militair geneeskundige diensten van Indonesië en Nederland en de Indonesische veteranen en oorlogsslachtoffers zou gaan bezien hoe de in het vooruitzicht gestelde hulp zou kunnen worden gerealiseerd en gematerialiseerd. In 1984 zou dan een grotere BNMO delegatie uit Nederland over komen om een en ander te finaliseren.

Het behoeft geen betoog dat de Nederlands vriendschappelijke hulp op het gebied van de (militaire) revalidatie alsmede op het gebied van de eerdergenoemde overdracht van overtollig militair materieel ten behoeve van oefening en opleiding van de Indonesische krijgsmacht een niet geringe bijdrage levert aan de hartelijke betrekkingen tussen de beide landen, die het vorig jaar nog eens een bijzonder accent kregen door de schenkingen van ons Ministerie van Defensie in de vorm van 100 rolstoelen, 100 hospitaal bedden, een kaakchirurgische uitrusting en medische literatuur in het kader van de zoeven genoemde revalidatie samenwerking.

.....

PANGLIMA ANGKATAN BERSENJATA
JENDERAL TNI L.B. MURDANI